

Мукан Іван Васильович,
аспірант кафедри управління та бізнес-адміністрування,
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”,
м. Івано-Франківськ
ORCID 0000-0003-3233-7903

УДК 351.87

doi: 10.34213/tp.20.02.10

КОНТРОЛЬНА ФУНКЦІЯ ЯК СКЛАДОВА МЕХАНІЗМУ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Проаналізовано сутність контрольної функції в механізмі виконання рішень Європейського суду з прав людини згідно з Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод і особливості цієї функції в механізмі виконання рішень суду в Україні. Розмежовано контрольну функцію в конвенційному механізмі виконання рішень Європейського суду з прав людини на міжнародному та національному рівні країн – членів Ради Європи, зокрема України. Запропоновано заходи з підвищення ефективності та вдосконалення контрольної функції в механізмі виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні.

Ключові слова: Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (Конвенція) та протоколи до неї; Європейський суд із прав людини; Комітет міністрів Ради Європи; механізм виконання рішень Європейського суду з прав людини; контрольна функція.

Постановка проблеми (актуальність). Україна активно інтегрується в Європейський Союз та імплементує європейські цінності щодо захисту прав людини та основоположних свобод. Система Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенція) через рішення Європейського суду з прав людини упроваджує практику розуміння та захисту прав людини та основоположних свобод у правовій системі держав – учасниць Конвенції, допомагає державам – учасницям Конвенції виявляти системні проблеми щодо захисту прав людини та пропонує шляхи вирішення їх. Рішення Європейського суду з прав людини є інструментом, за допомогою якого правові системи держав – учасниць Конвенції упроваджують європейські цінності щодо захисту прав людини та основоположних свобод, закріплених у Конвенції. Наявність ефективного контролю за виконанням рішень суду забезпечує дієвість системи конвенції. В Україні останнім часом значного поширення набула практика звернення приватних осіб до Європейського суду з прав людини. Тому дослідження питань ефективного контролю виконання рішень Європейського суду з прав людини є актуальним. Головним критерієм ефективності дії системи Конвенції є виконання рішень Європейського суду з прав людини.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанню виконання рішень Європейського суду з прав людини, а також імплементатії та застосування практики суду присвячено праці К. Андріанова, В. Завгороднього, В. Капустинського, С. Ківалова, О. Андрейченка, М. Сащенко, О. Чернецької, Я. Пасічника, П. Рабіновича, Н. Севостянової, Ю. Хім’яка, Н. Блажівської та ін. Недостатньо дослідженою залишилася контрольна функція як складник механізму виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні.

Мета статті – удосконалення контрольної функції в механізмі виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Для досягнення мети потрібно вирішити такі завдання: проаналізувати сутність контрольної

функції в механізмі виконання рішень Європейського суду з прав людини згідно з Конвенцією, особливості цієї функції в механізмі виконання рішень суду на національному рівні в Україні; обґрунтувати заходи з підвищення ефективності та вдосконалення контрольної функції в механізмі виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні, корелювання їх із міжнародним контрольним механізмом у виконанні рішень Європейського суду – Комітетом міністрів Ради Європи.

Викладення основного матеріалу. Тема виконання рішень Європейського суду з прав людини багатогранна з позиції як юриспруденції, міжнародного права, так і державного управління. Правова основа для забезпечення виконання рішень Європейського суду з прав людини встановлена Конвенцією та протоколами до неї. Механізму контролю виконання рішень Європейського суду з прав людини присвячено ст. 39 та 46 зазначеної Конвенції, що викладені в редакції Протоколу № 14 від 13 травня 2004 р., відповідно до яких Високі Договірні Сторони зобов'язуються виконувати остаточні рішення Європейського суду з прав людини в будь-яких справах, у яких вони є сторонами. Остаточне рішення передається Комітетові міністрів Ради Європи, який здійснює нагляд за його виконанням [12]. Зазначені положення Конвенції створюють специфічні правові зобов'язання для держави-відповідача.

Міжнародний контроль дотримання міжнародно-правових зобов'язань є допоміжним засобом реалізації норм міжнародного права. Він покликаний сприяти досягненню їхніх цілей. З огляду на координаційну природу міжнародного права контроль як засіб реалізації не замінює, а доповнює добровільне дотримання суб'єктами міжнародного права їхніх міжнародно-правових зобов'язань. Він має субсидіарний, додатковий характер порівняно з іншими засобами реалізації міжнародно-правових норм і залишається ефективним, лише поки такі норми відповідають потребам і інтересам суб'єктів міжнародного права. Підвищенню ефективності реалізації норм міжнародного права, зокрема у сфері захисту прав і основних свобод людини, сприятиме створення відповідного інституційного механізму застосування й тлумачення їх з урахуванням об'єктивних історичних, соціальних і правових умов, у яких відбувається процес реалізації цих норм [1].

Варто пам'ятати про “допоміжний” (субсидіарний) характер Страсбурзького наглядового механізму, тому що саме на держави покладено відповідальність за ефективне застосування Конвенції та практики Європейського суду з прав людини, і це є загальним обов'язком усіх державних органів. Серед них провідну роль у запобіганні порушенням прав людини і основоположних свобод або усуненні цих порушень на внутрішньо-державному рівні відіграють національні парламенти [2].

Комплексний вплив практики Європейського суду з прав людини повинен кореспондувати і законодавчим змінам для ефективного виконання зобов'язань України в межах положень Конвенції, що потребує тепер конкретних та негайних кроків з огляду на те, що судова практика є динамічною, але вона потребує відповідних стандартів, де найголовнішим стандартом є саме виконання державою судового рішення [6].

Ефективна реалізація Конвенції в рамках національного правопорядку значною мірою залежить від того, наскільки гармонійно корелюються практика застосування Конвенції контрольними органами, передусім судом, і нормотворча та нормозастосовча практика захисту прав людини у відповід-

ній державі-учасниці. Ефективність реалізації Конвенції в Україні, зокрема, залежатиме від того, наскільки конкретний результат дії міжнародного контрольного механізму (рішення суду) реалізовується всередині держави, наскільки чітким і ефективним є національний механізм його виконання. Завданням контрольного механізму Конвенції є виявлення її порушень з метою подальшої зміни норми національного права чи практики правозастосування, якими викликане це порушення, самою державою-учасницею [1].

Неефективне упровадження Конвенції на національному рівні, зокрема стосовно серйозних систематичних та структурних проблем у сфері прав людини, залишається основною проблемою, що стоїть перед системою Конвенції. Загальна ситуація у сфері прав людини в Європі залежить від дій держав та поваги, яку вони демонструють до вимог Конвенції [5].

В Україні обов'язковість виконання судового рішення є однією з основних засад судочинства, яку закріплено у ст. 129 Конституції України. Судове рішення є обов'язковим до виконання, а держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку, як зазначено у ст. 129-1 Конституції України [13].

Прагнення нашої держави до європейської інтеграції зобов'язує вивчати та аналізувати досвід країн Ради Європи, у яких наявні хороші показники, щодо виконання рішень, а особливо тих, які пов'язано з нашою країною і посткомуністичним минулим.

Виконувати остаточні рішення Європейського суду з прав людини у справах, у яких вони є стороною, зобов'язались усі 47 Договірних Сторін, які підписали Конвенцію. Проте рішення Суду державами-учасницями належним чином не виконуються. На сесію Парламентської асамблеї Ради Європи, що відбулась 30 вересня 2015 р., було винесено на голосування резолюцію "Імплементация рішень Європейського суду з прав людини". У резолюції відзначалося зростання кількості невиконаних рішень Суду у дев'яти країнах – членах Ради Європи, серед яких: Італія, Туреччина, Росія, Україна, Польща, Угорщина та ін. [8].

Конвенція займає нейтральну позицію стосовно національних правових систем і, на відміну від права наднаціональної організації, не є призначеною для безпосереднього втручання в національну правову систему. Сама по собі Конвенція не передбачає внутрішніх механізмів забезпечення своєї юридичної сили – їх повинні створювати держави-учасниці. Приписи Конвенції потребують зовнішнього забезпечення. Відповідно механізми інтеграції положень Конвенції у правові системи різних держав є неоднаковими [6].

Механізм виконання рішень Європейського суду з прав людини в кожній із країн Ради Європи має свої особливості та включає аспекти державного управління. В Україні механізм виконання рішень Європейського суду з прав людини закріплено на законодавчому рівні, однак практика наглядно показує що існують значні проблеми в належному виконанні цих рішень. Частина рішень не виконується зовсім, деякі рішення виконують частково або невчасно, не вживається необхідних заходів загального та індивідуального характеру для усунення системної проблеми і відновлення становища заявника, яке існувало до правопорушення, констатованого в рішенні Європейського суду з прав людини. Ефективна контрольна функція механізму виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні на інституційному рівні відсутня.

Механізм виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні регламентується Законом України “Про виконавче провадження” та Законом України “Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини”. Українським законодавством під виконанням рішень визнається: “...а) виплата стягувачеві відшкодування та вжиття додаткових заходів індивідуального характеру; б) вжиття заходів загального характеру” [14]. До додаткових заходів індивідуального характеру українське законодавство відносить: а) відновлення настільки, наскільки це можливо, попереднього юридичного стану, який стягувач мав до порушення Конвенції (restitution in integrum); б) інші заходи, передбачені в Рішенні. До заходів загального характеру слід віднести: 1) внесення змін до чинного законодавства та практики його застосування; 2) внесення змін до адміністративної практики; 3) забезпечення юридичної експертизи законопроектів; 4) забезпечення професійної підготовки з питань вивчення Конвенції та практики Європейського суду з прав людини – прокурорів, суддів, адвокатів та інших правоохоронних органів; 5) інші заходи, які визначаються з боку Комітету міністрів Ради Європи.

Відповідно до Закону України “Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини” від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV та Постанови Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) “Про заходи щодо реалізації Закону України “Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини” від 31 травня 2006 р. № 784, функцію контролю виконання рішень Європейського суду з прав людини, у частині виконання додаткових заходів індивідуального характеру, покладено на Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, який за посадою є заступником Міністра юстиції України. Діяльність Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини забезпечується Секретаріатом Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, структурним підрозділом Мін’юсту, що очолюється керівником Секретаріату Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини. Для виконання цих часткових контрольних функцій за виконанням рішень законодавець надає уповноваженому такі правові інструменти: право отримувати від органів, які є відповідальними за виконання додаткових заходів індивідуального характеру, передбачених у Рішенні, інформацію про хід і наслідки виконання таких заходів, а також право вносити Прем’єр-міністрові України подання щодо забезпечення виконання додаткових заходів індивідуального характеру.

Прикладом відсутності ефективного контролю виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні є справа “Бурмич проти України”. У межах цієї справи суд вилучив зі свого реєстру 12 143 заяви, які стосувалися невиконання чи несвочасного виконання рішень українських судів. Порушення права на справедливий суд Європейський суд з прав людини визнавав у справі “Іванов проти України” у 2009 р. Судді ухвалили пілотне рішення у справі Іванова 15 жовтня 2009 р., але український Уряд так і не спромігся протягом восьми років на відшкодування всім потерпілим [16]. Україна не виконала рішення Європейського суду з прав людини у справі “Іванов проти України” ні в частині виплати справедливої сатисфакції, ні в частині вжиття додаткових заходів індивідуального характеру (забезпечення виконання рішень національних судів), ні в частині вжиття заходів загально-

го характеру (вжиття ефективних заходів щодо усунення системної проблеми щодо невиконання рішень українських судів).

Зважаючи на величезні суми заборгованості нашої держави у справі “Бурмич проти України” за невиконаними компенсаціями, Комітетом міністрів Ради Європи був запропонований варіант розв’язання цього питання. За планом Комітету, Україні необхідно: обчислити повну суму боргу, що виникла внаслідок невиконання рішень Суду; розрахувати схему виплат, яка є найбільш оптимальною з урахуванням економічної ситуації в Україні; внести зміни до Державного бюджету України, які б забезпечували виконання визначеної схеми виплат. Україна, на жаль, довела свою неспроможність самотужки вирішити проблемні питання запровадження й виконання практики Європейського суду з прав людини.

Комітет з юридичних питань та прав людини Парламентської асамблеї Ради Європи у своїй доповіді “Забезпечення життєздатності Страсбурзького суду: структурні недоліки в державах-учасниках” пропонує розширити повноваження парламентських комітетів із правових питань (правосуддя) відповідних держав-учасниць, а саме: надати цим комітетам право “контролювати діяльність органів виконавчої влади, відповідальних за виконання рішень Європейського суду з прав людини, розробляти спеціальні засоби (організаційні та правові), впливати на уряди держав-учасниць у зв’язку з порушеннями, що відбуваються, зокрема у разі затримки виконання рішень Страсбурзького суду” [3].

На думку С. Ківалова, виконання рішень Європейського суду з прав людини міг би координувати уповноважений орган виконавчої влади з розширеними повноваженнями, контрольований урядом і парламентом відповідної держави. Очевидна необхідність підвищення ролі національних парламентів із контролю над виконанням рішень Європейського суду з прав людини. Парламентським комітетам із правових питань (правосуддя) відповідних держав-учасниць “повинні бути надані повноваження: контролювати діяльність органів виконавчої влади, відповідальних за виконання судових рішень Європейського суду з прав людини, розробляти спеціальні засоби, організаційні і правові, впливати на уряди держав-учасників у зв’язку з порушеннями, що відбуваються, зокрема, у разі затримки виконання рішень Європейського суду з прав людини” [4].

В. Завгородній, проаналізувавши досвід Чехії, Франції та Німеччини щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини, сформулював висновок, що в Україні недостатньо забезпечено функцію контролю виконання рішень Європейського суду з прав людини. Водночас він навіть особливості контролю виконання рішень суду, притаманні для розглянутих країн Європейського Союзу: а) визначна роль конституційного суду щодо контролю над виконанням рішень Європейського суду з прав людини; б) наявність контрольних функцій виконання рішень Європейського суду з прав людини у законодавчого органу держави; в) участь у реалізації рішень Європейського суду з прав людини уповноваженого з прав людини, генерального прокурора [7].

Науковець К. Андріанов вважає, що ефективність реалізації Конвенції в рамках національного правопорядку значною мірою залежить від того, наскільки гармонійно корелюються практика застосування Конвенції її контрольними органами і нормотворча та нормозастосовча практика захисту прав людини у відповідній державі-учасниці [1].

На думку М. Сашенка, для ефективного виконання рішень Європейського суду з прав людини є доцільним створити спеціальний бюджетний фонд, головним завданням якого була б своєчасна виплата грошових компенсацій за рішенням Європейського суду з прав людини. Враховуючи той факт, що Уповноважений у справах Європейського суду з прав людини не забезпечує повне та своєчасне виконання прийнятих рішень, вчений вважає за необхідне створення нового виконавчого органу, підконтрольного та підзвітного КМУ та Верховній Раді України, до повноважень якого належав би повний контроль долі рішень Суду від прийняття їх і до виконання в Україні. Також важливим є прийняття закону, який передбачав би відповідальність державних органів та їхніх посадових осіб за бездіяльність у виконанні рішень Європейського суду з прав людини [9].

На основі наведених наукових висновків та досвіду зарубіжних країн можна констатувати, що наявність функції парламентського контролю та участь у виконанні рішень компетентних комітетів Верховної Ради України значно посилять реалізацію Конвенції у практиці.

Позитивним кроком у цьому напрямі стало створення у 2017 р. підкомітету з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини Комітету Верховної Ради України 8-го скликання з питань правової політики та правосуддя. Підкомітет із питань виконання рішень Європейського суду з прав людини та альтернативного розв'язання спорів Комітету з питань правової політики також 29 серпня 2019 р. було створено у Верховній Раді України 9-го скликання [10]. Згідно з додатком до Постанови Верховної Ради України від 29 серпня 2019 р. № 19-IX “Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання”, до завдань Комітету належить засади організації виконання рішень Європейського суду з прав людини [15].

На практиці вказаний підкомітет, у такому вигляді, як він існує, не довів своєї ефективності. У березні 2018 р. підкомітетом із питань виконання рішень Європейського суду з прав людини Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя спільно з Міністерством юстиції України та проектом Ради Європи “Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини” був організований круглий стіл на тему: “Виконання рішень Європейського суду з прав людини у справах “Іванов проти України” та “Бурмич та інші проти України”: вимоги щодо заходів загального характеру”. У заході взяли участь народні депутати, представники Адміністрації Президента України, КМУ, Верховного Суду України, міністерств, міжнародних організацій, у т. ч. Ради Європи, науково-експертних установ, громадських організацій. Учасники заходу обговорили індивідуальні та загальні підходи, які необхідні для повного виконання рішень Європейського суду з прав людини у справах “Бурмич та інші проти України” та “Юрій Миколайович Іванов проти України”, а також пропозиції Мін'юсту щодо вирішення проблемних питань, пов'язаних із виникненням заборгованості держави за рішеннями судів, та загальні підходи для уникання схожої ситуації в майбутньому [11]. Результати цього заходу кардинальним чином не вплинули на фактичне виконання рішення у справі “Бурмич та інші проти України”, воно так і залишається невиконаним станом на сьогодні. Відсутність підкомітету з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини механізмів впливу на державні органи, які повинні виконувати рішення Європейського суду з прав людини та контролю їхнього

виконання позбавляє його можливості ефективно виконувати свої завдання щодо організації виконання цих рішень.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Для упровадження в Україні основоположних прав та свобод людини згідно з Конвенцією є гостра потреба в наявності ефективного контролю виконання рішень Європейського суду з прав людини на національному рівні, який би корелював з контрольним механізмом Конвенції. Сутність контрольної функції в механізмі виконання рішень Європейського суду з прав людини зводиться до створення ефективної системи контролю повного виконання його рішень: виплати справедливої сатисфакції, поновлення порушених прав заявників та усунення системних порушень прав людини в Україні. Для забезпечення ефективного механізму виконання цих рішень на національному рівні доцільним є створення спеціального органу, який би координував, контролював виконання рішень та забезпечував постійну системну співпрацю з Комітетом міністрів Ради Європи. На нашу думку, таким органом в умовах України міг би бути постійно діючий комітет Верховної Ради України з широкими повноваженнями щодо контролю діяльності органів виконавчої влади, прокуратури та національних судів щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини. Йому доцільно надати повноваження розробляти спеціальні організаційно-правові засоби виконання рішень Європейського суду з прав людини, ініціювати відповідальність державних органів та їхніх посадових осіб за невиконання та неналежне виконання цих рішень.

Список використаних джерел

1. Андрианов К. В. Роль контрольного механизма Конвенции про захист прав і основних свобод людини в процесі реалізації її норм : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2003. С. 18.
2. Анцупова Т. О., Бурма С. К. Перспективи розвитку процедури дружнього врегулювання в Європейському суді з прав людини. *Правове забезпечення ефективного виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини : матеріали 3-ї Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 19–20 верес. 2014 р.)*. Одеса, 2014. С. 37.
3. Ківалов С. В. Міжнародно-правові та національні механізми удосконалення виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини. *Матеріали Другої Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю набуття чинності Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, що проводиться під егідою Генерального секретаря Ради Європи пана Турбйорна Ягланда (Одеса, 20–21 верес. 2013 р.)*. Одеса : Фенікс, 2013. С. 27.
4. Ківалов С. В. Структурні системні недоліки у правових системах держав-учасників і життєдіяльність системи Конвенції про захист прав людини і основних свобод. *Правове забезпечення ефективного виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 15 верес. 2012 р.)*. Одеса : Фенікс, 2012. С. 18–20.
5. The High Level Conference meeting in Copenhagen on 12 and 13 April 2018, Copenhagen Declaration. URL : https://www.echr.coe.int/Documents/Copenhagen_Declaration_ENG.pdf (дата звернення: 14.01.2020).
6. Блажівська Н. До питання про місце рішень Європейського суду з прав людини у національній правовій системі. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 4. С. 226–230.
7. Загородній В. А. Зарубіжний досвід виконання рішень Європейського суду з прав людини. *Науковий вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 57–64.
8. Коцур У. З. Окремі питання виконання рішень Європейського суду з прав людини. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016. Вип. 1. С. 49–53.
9. Сащенко М. І. Рішення ЄСПЛ як частина національного законодавства: проблемні питання, що виникають при виконанні, та шляхи їх вирішення. *Молодий вчений*. 2018. № 11 (63). С. 131–134.

10. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_komitu?pidid=3017 (дата звернення: 14.01.2020).

11. Офіційний сайт Верховної Ради України / Інформаційне управління Верховної Ради України. URL: <https://rada.gov.ua/fsview/156388.html> (дата звернення: 14.01.2020).

12. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рим, 4 листоп. 1950 р. / ратифік. Україною Законом № 475/97-ВР від 17.07.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 14.01.2020).

13. Конституція України від 28 червня 1996 р. Дата оновлення 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 14.01.2020).

14. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України. Дата оновлення 02.12.2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення: 14.01.2020).

15. Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання : Постанова Верховної Ради України. Дата оновлення 29.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/19-IX> (дата звернення: 14.01.2020).

16. Case of burmych and others v. ukraine. Applications nos. 46852/13 et al. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-178082> (дата звернення: 14.01.2020).

Mukan I. V.,

*Postgraduate Student of Management and Business Administration Department, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk
ORCID 0000-0003-3233-7903*

THE CONTROL FUNCTION AS A COMPONENT OF THE MECHANISM OF ENFORCEMENT OF JUDGMENTS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Ukraine is actively integrating into the European Union and is implementing European values on the protection of human rights and fundamental freedoms. The system of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms implements the practice of understanding and protection of human rights and fundamental freedoms in the jurisdictions of the States Parties to the Convention, helps States Parties to identify systemic issues regarding the protection of human rights and suggests ways to solution. The decisions of the European Court of Human Rights are an instrument by which the legal systems of the States Parties to the Convention implement European values on the protection of human rights and fundamental freedoms enshrined in the Convention. Having effective control over the enforcement of court decisions ensures the effectiveness of the convention system. In Ukraine, the practice of applying individuals to the European Court of Human Rights has become widespread recently. The main criterion for the effectiveness of the system of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms is the enforcement of the judgments of the European Court of Human Rights. The conventional mechanism for monitoring the enforcement of judgments of the European Court of Human Rights provides for the concerted work of the European Court of Human Rights and the Committee of Ministers. The essence of the control function in the mechanism of execution of the decisions of the European Court of Human Rights under the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms is analyzed in the article. For the proper implementation of the European Court of Human Rights decisions, the Convention mechanism requires the existence of an internal control mechanism for the enforcement of judgments of States Parties to the Convention. The article describes the features of this function in the mechanism of enforcement of court decisions in Ukraine. The control function in the conventional mechanism of enforcement of decisions of the European Court of Human Rights at the international and national level of the member states of the Council of Europe, in particular Ukraine, is divided. Measures are proposed to increase the efficiency and improve the control function in the mechanism of execution of decisions of the European Court of Human Rights in Ukraine, their coordination with the international control mechanism in the implementation of decisions of the European Court by the Committee of Ministers of the Council of Europe.

Keywords: Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols; The European Court of Human Rights; The Committee of Ministers of the Council of Europe; the mechanism for the enforcement of the decisions of the European Court of Human Rights; control function.

References

1. Andrianov, K.V. (2003). Rol kontrolnogo mekhanizmu Konventsii pro zakhyst prav i osnovnykh svobod liudyny v protsesi realizatsii ii norm [The role of the Convention for the Protection on Human Rights and Fundamental Freedoms control mechanism in the process of realising its norms]. Doktor's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
2. Antsupova, T.O., Burma, S.K. (2014). Perspektyvy rozvytku protsedury druzhnogo vrehuliuvannia v Yevropejskomu sudi z prav liudyny. *Pravove zabezpechennia efektyvnoho vykonannia rishen i zastosuvannia praktyky Yevropejskoho sudu z prav liudyny. Materials of the third International scientific-practical Conference, 19 – 20 veresnia 2014 r.* Odesa [in Ukrainian].
3. Kivalov, S.V. (2013). Mizhnarodno-pravovi ta natsionalni mekhanizmy udoskonalennia vykonannia rishen ta zastosuvannia praktyky Yevropejskoho sudu z prav liudyny. *Proceedings of the Second International Conference on the 60th Anniversary of the entry into force of the 1950 Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, held under the auspices of the Council of Europe Secretary General, Mr Thorbjørn Jagland, 20 – 21 veresnia 2013 r., 27.* Odesa: PP "Feniks" [in Ukrainian].
4. Kivalov, S.V. (2012). Strukturni systemni nedoliky u pravovykh systemakh derzhavchashnykiv i zhyttiedialnist systemy Konventsii pro zakhyst prav liudyny i osnovnykh svobod. *Pravove zabezpechennia efektyvnoho vykonannia rishen i zastosuvannia praktyky Yevropejskoho sudu z prav liudyny. Materials of the third International scientific-practical Conference, 15 veresnia 2012 r., 18–20.* Odesa: PP "Feniks" [in Ukrainian].
5. The High Level Conference meeting in Copenhagen on 12 and 13 April 2018, Copenhagen Declaration. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Copenhagen_Declaration_ENG.pdf.
6. Blazhivska, N. (2018). Do pytannia pro mistse rishen Yevropejskoho sudu z prav liudyny u natsionalnij pravovij systemi [The question of the place of decisions of the European Court of Human Rights in the national legal system]. *Pidpryiemnytstvo, gospodarstvo i pravo – Entrepreneurship, Economy and Law, 4, 226–230* [in Ukrainian].
7. Zavhorodnij, V.A. (2013). Zarubizhnyj dosvid vykonannia rishen Yevropejskoho sudu z prav liudyny [Foreign experience of implementation of decisions of the European Court of human rights]. *Naukovyj visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav, 1, 57–64* [in Ukrainian].
8. Kotsur, U.Z. (2016). Okremi pytannia vykonannia rishen Yevropejskoho sudu z prav liudyny [Separate issues of enforcement of judgments of the European Court of Human Rights]. *Aktualni problem pravoznavstva, 1, 49–53* [in Ukrainian].
9. Saschenko, M.I. (2018). Rishennia ECHR iak chastyna natsionalnoho zakonodavstva: problemni pytannia, scho vynykaiut pry vykonanni ta shliakhy ikh vyrishennia [Echr decision as a part of national legislation: problems affecting the implementation and the ways of their solution]. *Molodyj vchenyj – Young Scientist, 11 (63), 131–134* [in Ukrainian].
10. Ofitsijnyj sajt Verkhovnoi rady Ukrainy URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_komity?pidid=3017 [in Ukrainian].
11. Ofitsijnyj sajt Verkhovnoi rady Ukrainy, informatsijne upravlinnia Verkhovnoi rady Ukrainy URL: <https://rada.gov.ua/fsview/156388.html> [in Ukrainian].
12. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Rome, 4.XI.1950, URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 [in Ukrainian].
13. Konstytutsiia Ukrainy, 28 chervnia 1996 r. Data onovlennia 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254/96-vr> [in Ukrainian].
14. Pro vykonannia rishen ta zastosuvannia praktyky Yevropejskoho sudu z prav liudyny: Zakon Ukrainy. Data onovlennia 02.12.2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> [in Ukrainian].
15. Pro perelik, kilkisnyj sklad i predmety vidannia komitetiv Verkhovnoi Rady Ukrainy deviatoho sklykannia. Postanova Verkhovnoi rady Ukrainy. Data onovlennia 29.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/19-IX> [in Ukrainian].
16. Case of burmych and others v. ukraine. Applications nos. 46852/13 et al. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-178082>.

Надійшла до редколегії 23.04.2020 р.